

правил безпеки польотів (ст. 111 КУпАП), правил поведінки на повітряному судні (ст. 112 КУпАП), правил міжнародних польотів (ст. 113 КУпАП), установлених на повітряному транспорті правил пожежної безпеки (ч. 2 ст. 120 КУпАП), правил перевезення небезпечних речовин або предметів на повітряному транспорті (ч. 3 ст. 133 КУпАП), правил, спрямованих на забезпечення схоронності вантажів на повітряному транспорті (ст. 137 КУпАП).

Література

1. Бандурка О. М. Заходи адміністративного припинення в діяльності міліції: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / О. М. Бандурка; Укр. юрид. академія. – Х., 1994. – 158 с.
2. Філіппов А. В. Адміністративно-правове забезпечення безпеки цивільної авіації в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / А. В. Філіппов; Нац. авіаційний ун-т. – К., 2010. – 246 с.
3. Бичков А. С. Адміністративна відповідальність за порушення правил безпеки польотів: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / А. С. Бичков; Київський нац. ун-т внутрішніх справ. – К., 2010. – 262 с.

УДК 342.9:656.7.071.7(042.91)

Богатюк А. О., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Гусар О. А., старший викладач

РОЛЬ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКИ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

Повітряний транспорт є найбільш придатним для швидкого перевезення вантажів, пасажирів, багажу та інших матеріальних цінностей. Але сьогодні цей вид транспорту є одним із найбільш уразливих об'єктів і становить значну загрозу для населення. Згідно ст. 1187 Цивільного кодексу України авіаційний транспорт відносять до джерела підвищеної безпеки. Відповідно до зазначеної статті безпека цивільної авіації має особливо важливе значення, адже порушення правил безпеки у даній сфері може призвести не лише до екологічної катастрофи, а й до значних людських жертв. Результати аналізу статистичних даних про авіаційні події, що сталися за останні шість років в Україні, свідчать про значне погіршення стану безпеки польотів під час проведення авіаційних робіт як за абсолютними, так і за відносними показниками аварійності.

На превеликий жаль, за даними Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО) країни СНД, у тому числі й Україна, визнані

найнебезпечнішими в галузі авіаційних польотів. Як приклад, за останні десять років вітчизняні страхові компанії відшкодували збитків від авіаційних подій на суму понад 160 млн. гривень [1, с. 1].

Слід зауважити, що забезпечення безпеки польотів не є проблемою лише авіаперевізників чи пасажирів, адже вона стосується як і української держави, так і самого права. Тобто, держава, як носій суверенітету, має відповідати за забезпечення безпеки повітряного транспорту і повітряних сполучень. Важлива роль щодо вирішення цієї проблеми належить і праву, а саме такій його галузі, як адміністративне право. Саме це право регулює суспільні відносини в сфері безпеки цивільної авіації та займає особливе місце в правовому забезпеченні роботи повітряного транспорту. Адміністративне право є активним організуючим і керуючим елементом транспортного комплексу. Воно регулює найзначнішу частину суспільних відносин у сфері авіаційної безпеки. На його основі здійснюється відомчий контроль щодо підтримання безпеки функціонування авіаційних польотів. Регулювання діяльності авіаційного транспорту здійснюється за допомогою непрямих методів. Існують обов'язкові процедури реєстрації та сертифікації, які забезпечують безпеку перевезень повітряними суднами, а також контроль та нагляд за забезпеченням безпеки польотів повітряних суден. Підставою виникнення цивільно-правових відносин є акт організаційно-розпорядчого характеру, що містить норми адміністративного права. Правозастосовна форма забезпечення безпеки польотів здійснюється через видання індивідуальних актів управління, укладання адміністративно-правових договорів та інші дії, що мають юридичне значення. Крім названих форм суб'єкти забезпечення безпеки польотів на авіаційному транспорті використовують також певний набір методів: переконання, заохочення та примусу [2, с. 208].

Потрібно визнати і той факт, що сьогодення недосконала теоретична база адміністративно-правового регулювання безпеки цивільної авіації в Україні породжує неоднозначне розуміння зазначених проблем як державою, так і іншими суб'єктами, які мають відношення до цієї сфери діяльності. Хоча практичні та теоретичні проблеми забезпечення безпеки польотів завжди привертали увагу таких дослідників, як: Крохін З. Т., Шестаков В. З., Сакач Р. В., Старіков О. І., Зачеса В. Я., Зінковський Н. Н., Воробйов В. Г., Гончарук С. Т., Дараганова Н. В., Вайсберг І. В., Рухлінський В. М., Лінков А. В., Кармизов М. В., Бичков А. С., Захаренков В. В., Трофімов С. В., Філіпов А. В., Кулик М. С. Незважаючи на активізацію наукових досліджень, багато питань у цій сфері ще залишаються дискусійними.

Підтримання належного рівня безпеки авіаційних польотів знаходить своє вираження у певних формах і здійснюється різними методами. Вони показують, як і за допомогою чого правове забезпечення безпеки польотів на авіаційному транспорті здійснюється у правотворчій, правозастосовній

та контрольно-наглядовій формах. Остання знаходить своє виявлення у контрольно-наглядовій діяльності, яка дає можливість своєчасно виявляти причини порушень, виправляти стан справ у запрограмованому процесі [3, с. 10].

Одним із завдань організаційно-правового забезпечення безпеки польотів є створення правових засад підтримання льотної придатності повітряних суден та їх модернізації. Значних змін досягнуто в законодавчому забезпеченні авіаційної діяльності. Поступово завершується перехід на європейські норми льотної придатності та безпеки польотів, що прискорює наближення України до Європи і міжнародного авіаційного співтовариства.

Авіаційна галузь є надзвичайно важливою складовою економіки держави, тому сьогодні дуже важливо підтримувати авіацію у належному стані. Для цього необхідно удосконалювати вітчизняну нормативно-правову базу. Сьогодні накопичився цілий комплекс проблем нормативно-правового, фінансового, матеріально-технічного, соціального, інформаційного та науково-технічного характеру, яких вчасно не було розв'язано.

Отже, внаслідок того, що авіаційна галузь є дуже важливою для економічного добробуту країни, а також є найбільш уразливим видом транспорту, слід забезпечити безаварійну роботу авіаційного транспорту з використанням відповідних форм і методів на основі правових норм та в межах своїх повноважень. Все це ще раз доводить, наскільки важливим є роль адміністративного права у забезпеченні безпеки польотів для розвитку авіаційного транспорту.

Література

1. Про схвалення Концепції Державної цільової програми безпеки польотів на період до 2015 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 березня 2009 р. № 273-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

2. Курс адміністративного права України: підручник / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 808 с

3. Калюжний Р. А., Сопілко І. М. Організаційно-правове забезпечення безпеки польотів на авіаційному транспорті / Р. А. Калюжний, І. М. Сопілко // Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». – 2013. – Вип. 3 (28). – С. 10-16.